

دین و معیشت

اورنبورغ ایچون
سنه لك بهاسی . ۳۰ صوم «تین
بارم سنه لگی . ۱۰ « ۵۰
وچ آیلغی . ۱۰۰ « «
چیت شهرلرگه
سنه لك بهاسی . ۴ صوم «تین
بارم سنه لگی . ۲۰ « «
وچ آیلغی . ۱۰۰ « ۲۰
چیت شهرلرگه
سنه لك بهاسی . ۶ صوم «تین
بارم سنه لگی . ۳۰ « «
وچ آیلغی . ۲۰۰ « «
اورنبورغ ژورنال « دین
و معیشت » تیلفون نومر ۲۸۹

یبارلگان یازولرنی
وزگارتورگه اداره
اختیارلیدر.
باصلمغان یازولر
کیرو قایتارولماز.
مارقه سن خطلر
قبول ایدلماز آدرس
آلاشتورورغه ۲۱ تین
آذر.
آدریسنی آچق
یازولری اوتنوله.
آدریس سن مقاله لر
درج ایدلماز.

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صواعق
وبیع و صلوات و مساجد ینکر فیها اسم الله
کثیرا و لینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز

۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه سنده
۲۱ نچی سنه

هفته ده بر مرتبه نشر اولنان دینی، فنی، ادبی و سیاسی ژورنالدر

MARKAZ
PUBLIKATSIYA
12 TİN
ИИВ. №
Г. Казань - Qazan.

شهر ایچی شا کردلرینه یلغه ۲ روبله ۵۰ تین چیت شهر شا کردلرینه یلغه ۳ روبله در.

فهرست

- مسئله
- مسائل ترانسوالیه
- ترقیه دلالت میدر
- مک بر حدیث
- تفسیرده ترک ادب
- ردیه
- ترکیه ده قانون
- اساسی
- حسن الاسوة
- تورلی خبرلر
- خارجی خبرلر
- اورنبورغ خبرلری

«دین و معیشت»

ژورنالینه ۱۹۰۸ سنه
ایچون آبونہ دفتری
آچقدر بوسنه ژورنال
لهز «ایزگو کیچه، لردن
بشقه یالغزی چغوب
سنه لك بهاسی ۴ روبله
بارم سنه لك ۲ روبله
۳ آیلق برر وبله ۲۰
تین در

سوأللی

محترم محرر افندی توبانده یازیله چق سوأللرکا
معتبر «دین و معیشت» مجله سنک جواب یازمقنکزنی
رجا ایدارم. م. ل.
۱ نچی بر خاتون ننگ الی ان امرها بیدها دیب
عقد یورتلکان صورتک نرسه لرینی هم مهر مؤجلنی

آلوب چغوى امر باليدنى اختيار بولوب نكاح زائيل بولميسى .

۲نجى بر خاتون ننگ قاين آتام كوچلاب يابشدى ديو شاهدلار حضورنده اقرار ايله حرمة مصاهرة ثابت بولميسى .

۳نجى بر خاتون ننگ قاين آتامدان حامله من ديو شاهدلار حضورنده اقرارى ايله حرمة مصاهرة ثابت بولميسى .

۴نجى مذکور صورتلرده خاتون ننگ قاين آناسى انكار ايدوب يابشدموم وحملى منذان توكل ديب يمين ايتسه حرمة مصاهرة ثابت بولميسى .

۵نجى مذکور صورتلرده خاتون ننگ قاين آتاسى انكار ايدوبده يميندن نكول ايتسه حرمة مصاهرة ثابت بولامى و نكاحلارى زائل بولميسى .

۶نجى مذکور صورتلرده خاتون ننگ قاين آتاسى جماعكه انكار ايدوبده مس (توتو) ايله اقرار ايتسه حرمة مصاهرة ثابت بولامى هم نكاحلارى زائل بولامى .

۷نجى بر خاتون زوجهندن اوتكان وقت اوچون نفقه و سكنى و كسوه طلب ايتسه زوجنى مذکور نرسه لرنى بيروركا شرعا تكليف ايدوب بولميسى .

اداره

۱نجى سؤالننگ جوابى - مذکور خانون نرسه لرينى هم مهر مؤجلنى آلوب چغوى ايله كنه امر باليدنى مالك بولمايدور، چونكه امر باليدنى مالك اولورغه خاتون ننگ زوجندن طلاق ايتوينى اوتندكى صونكده نيتكه توفى ايتماي تورغان لفظنى ايتماكى ياكه خصوص اختيار لفظنى ايتماكى كراك، بولاي بولمغانده امر باليدنى مالك

بولمايدور بناء عليه نكاحلارى زائل بولمايدور .
وكل لفظ يصلح للايقاع منه يصلح للجواب منها
ومالا يصلح للايقاع منه فلا يصلح للجواب منها الا لفظ
الاختيار خاصة .
درالمختار باب الامر باليد .

ثم اعلم ان المراد من قولهم كل ما يصلح للايقاع من الزوج ما يصلح له بلا توقف على نيته بعد طلبها منه
الطلاق .
ردالمختار باب الامر باليد .

ايردن طلاقنى ايقاعكه يارارلق بولغان هر لفظ خاتون دن جواب بولورغه يارى ايردن طلاقنى ايقاعكه يارارلق بولمغان نرسه خاتون دن جواب بولورغه يارامى دور مگر اختيار لفظى كنه ياريدر ديمك .

ايردن طلاقنى ايقاعكه يارارلق بولغان هر نرسه دن مراد خاتون ايردن طلاقنى طلب ايتدى بعدنده نيتكه توفى ايتماي تورغان نرسه ديمك .

۲نجى سؤالننگ جوابى - مذکور خاتون ننگ قاين آتام كوچلاب يابشدى ديو شاهدلار حضورند فقط اقرارى حرمة مصاهرة ننگ ثبوتنده كفاية ايتماي بلكه قاين آتاسيننگ اقرارى ياكه شاهدلار ايلان اثباتقه ياكه منكر منك يميندن نكولى ايلان اثباتقه محتاج اولادور بناء عليه اوشبو اوج طريق ننگ برسى ايلده اثبات ايله اولماسه حرمة مصاهرة ثابت بولمايدور .

واذا صحت سأل القاضى الخصم عنها فان اقر حكم وان انكر سأل المدعى بيته فان اقام قضى عليه وان لم يقم حلفه ان طلبه خصمه فان نكل مرة اوسكت بلا آفة وقضى بالنكول صح . «مختصر الوقاية»
كتاب الدعوى .

هر قايجان دعوى صحيح اولسه قاضى خصمدان صورور اكر خصم اقرار ايتسه قاضى حكم ايدار

اگر خصم انکار ایتسه قاضی مدعیان شاهدان
صورور مدعی بینة اقامتہ ایتسه یا ضی خصم ننگ
ضررینہ حکم ایدار اگر بینة اقامتہ ایتسه مدعی
یمین ایتدرونی طلب ایتسه خصمنی یمین ایتدروور
اگر خصم یمیندن نکول ایتسه یا کہ بر بر
آفتدن باشقہ تیک تورسہ نکول ایلہ قاضی حکم
ایتسه صحیح اوور دیمک.

٣ نچی سؤال ننگ جوابی بو سؤال ایکنچی سؤال
کبی اولدقندن جوابیک شول جوابدور.

٤ نچی سؤال ننگ جوابی قاین آتاسی ننگ انکار
ایدوب یمین ایتدکندان خاتون ننگ دعواسی ثابت
بولمایدور بنا علیه حرمة مصاهره ده ثابت بولمایدور.
٥ نچی سؤال ننگ جوابی - قاین آتاسی انکار
ایدوب یمیندن نکول ایتدکی اوچون خاتون ننگ
دعوی سی ثابت بولادور بناء علیه حرمة مصاهره ده
ثابت بولادور اما نکاحلاریننگ زوالی متارکه کا
توقف ایدادور.

٦ نچی سؤال ننگ جوابی - قاین آتاسی مس
ایلان مقر بولدیقنده طرناق بورون کبی یرلرنی
مس ایتکان بولسه شهوة ایلان اولسه دخیده امچک
یا که یات اعضالار کبی نی مس ایتکان بولسه شهوة
ایله بولماسه ده حرمة مصاهره ثابت بولادور، بورون
کبی یرلرنی مس شهوة ایلان اولماسه حرمة
مصاهره ثابت بولمایدور، حرمة مصاهره ثابت بولغان
تقدیرده نکاحلاریننگ زوالی متارکه کا توقف ایدادر
وبشوت حرمة المصاهره وحرمة الرضاع لایررتفع
النکاح حتی لاتملک المرأة التزوج بزواج آخر الا
بعد المتاركة وان رضی علیها سنون.

بازایة کتاب النکاح (الثانی والثالث فی محل النکاح
وما یثبت به حرمة المصاهره)

حرمة مصاهره ننگ وحرمة رضاع ننگ ثبوتی ایلہ نکاح
مرتفع بولمایدور حتی خاتون باشقہ ایرگہ بارونی
ده مالک بولمایدور مکر متارکه بعدنده کنه بارا
آلادور، کرچه اول خاتونغه کوب یللار اوتکان
بولسه ده دیمک.

٣ نچی ٤ نچی ٥ نچی ٦ نچی سؤال ننگ جوابنده
٢ نچی سؤال جوابنداغی روایة کافیدور.

٧ نچی سؤال ننگ جوابی - خاتون اولدن نفقه
سنی طلب ایدوب قاضی زوجکا نفقه بیرونی الزام
ایتکان بولماسه یا که اوزلری بیلکلی بر نرسه کا
کیلوشکان اولماسه لار اوتکان وقت اوچون نفقه
بیرمک لازم توکل اگر اولده خاتون نفقه طلب
ایدوب قاضی بر نرسه بیروور کا حکم ایتکان بولسه
یا که اوزلری بر نرسه کا کیلوشکان بولسه لار اول
وقتده شول معلوم نرسه نی بیرمک لازم بولادور.
وتسقط نفقة الزوجة ما کواة او ما بوسة فی مدة
مضت ولم تصل اليها اما لعجزه او تعنته او غيبته
بالحبس او غيره الا اذا سبق فرض قاض بالنفقة
مع الاستدانة اولاً او رضياً بشيء معلوم منها لكل
شهر او سنة فان ولايته عليه اقوى من ولاية القاضی
فتجب النفقة المفروضة او المرضية لما مضى من
زمان الفرض او الرضاء مادام احیین.

فہستائی فصل فی النفقة
خاتون ننگ اوتکان وقتدغی نفقه سی تلاسہ آشالا
تورغان نرسہ اولسون تلاسہ کیولہ تورغان نرسہ
اولسون خاتونغه بیروولمکان اولسہ ایر ننگ عاجز
یا کہ قارشوی یا کہ حبس یا کہ باشقہ طریق ایلہ
غائب اولوی سببلی اولسہ ده ساقط بولادور اگر
قاضی بورچقہ آلوب نفلنو ایلان حکم ایتکان
بولسہ یا کہ ایر ایلہ خاتون هر آبقہ یا بلغہ معلوم

بر نرسه کا کیلوشکان بولسه لار اول وقتنه اوزلری ترک بولغان حاله قاضی حکم ایتکان یا که اوزلری رصالاشقان نرسه نی بیرمک واجب دیمک دور.

مسائل ترا سوالیه

(فصل) اشلاپکه کیو توغرسنه غی سوزلرنی بیانده در. مفتی عبده بو توغریده "اشلاپکه کیکان کشی دین اسلامدن چغوب بشقه دینکه کرونی قصد قلماسه نیت ایتماسه مجرد اشلاپکه کیو کفر- لکن صانا لمیدر. هم اشلاپکه کیو قویاشدن کولکه لنو یا که بر مکروه اشدن قورتیلو یا خود بر مصلحت اشنی جنکلایتو ایچون بولسه بو مکروهده توکلدر. چونکه اشلاپکه نی شوشندای نیت لر ایله کیکانده کفارغه اوخشاو مقصود بولمیدر. "دیمش ایدی. مفتی ننگ بو جوابندن "کفرک اسلام دینندن چغوب ایکنچی دینکه کرو برلکنه حاصل بوله هم کفارکه اوخشاو قصدی بولمغانده مکروه ده توکل" دیکان سوز آکلانه در. بو سوزلر ایکیسده امام اعظم مذهبنده بولغان صحیح روایتلرکه خلافدرلر. مفتی کبی مقلددرکه دلیل بولغان نرسه بر مذهبه صحیح بولغان روایتدر ضعیف بولغان روایت ایسه منسوخ حکم شکللی آننگ ایله خلقغه فتوا ویرمک حتی نفسی ایچون آننگ ایله عمل ایتمک اصلا جائز توکلدر. بو اورنده فتاوی هندیه عباره سی شولدر. (یکفر بوضع فلنسوة المجوسی علی رأسه علی

الصحيح الا لضرورة دفع نحو حر والا اذا فعل ذلك خديعة).

بوندک حاصل معناسی "اشلابکه نی ضرورة یا خود خدیعه ایچون کیمه کانده صحیح روایتکه فاراغانده کفر حاصل بوله در. دین اسلامدن چغوب ایکنچی دینکه کرونی نیت ایتماسه ده" دیمک اوله در. علما فاشنده ضرورة حاجتکه بشقه نرسه در.

طریقه محمدیهده ایتهدر "معناسن اعتقاد قیلما ینچه، یا که خلافنی اعتقاد قیلوب کفرک کتوره تورغان اشلرنی، مزاح یا خود اویون کولکی طریقیله کنه قیلغانده، عندالله کافر اولدیغی کبی، عندالناس قضاء دخی کافر اوله در. قلب ایله حقنی اعتقاد قیلوی غنه، کافر بولماو چیلقغه فایده برمایدر چونکه بوندای فعللرنی، شارع کفر لکن صاناغان" دیو.

شول یرده شارح طریقه امام خادمی حضرتلری ایتهدر. "مجوسی اشلابکه سنی باشینه کیکان کیمسه بر روایتکه فاراغانده کافر اوله در" دیو. ایشته بو روایت یوقاروده فتاوی هندیه عبارتته فاراغانده صحیح روایتدر.

لکن شارح مومی الیه جنابلری نیتدن بشقه کافر بولو چیلق توغرسنده اشکال کتور کاندنصونک "کفر قولی ایله کفر فعلی آراسنده فرق واردر. کفر قولی نیتکه توقف قیلسه ده کفر فعلی اصلا نیتکه توقف قیلمایدر" دیو جواب ویرمشدر. ایشته مفتی عبده ننگ فتوا سنده التزام ایتدیکی مذهبنک مومی الیه که دلیل اوله چق نصوصی شوشندن عبایر رندر. بو نصوص ایسه صحیح روایتکه بناء دیندن چغوب ایکنچی دینکه کرو نیتی ایله بولمغانده ده ولو ایمانینک محتنی اعتقاد قیل توروب بولسون کافر

بولوچيلغنى قچقروب تورهدر. مفتى جنابلىرى بو
 نصوصى آرتقه طاشلاب بشقه تورلى استحسنان ايله
 اوغراشقه قدردر. بو ايسه مفتى كى مقلدكه دليل
 اوله آلمايدر. **كتب حقيقيه مذکور و معتبر روایتلرنى نظر**
 اعتبارغه آلمغانده بو توغرىده برکان فتواسينك
 اولكى جمله سينه قاراغانده كفارا عادتنى كوركام
 كورمك، ياخود آنلار نيك دينينه محبت ايتمك،
 ياكه اسلامنى كوريه كورمك ايله، دين اسلامدن
 چغونى نيت قيلماینچه كيمك، ياخود اسلاميه ايله
 باشقه ديننى برکه جينامق نيتنى ايله كيمك، كفرکه
 مفض بولماسه كيراك. زير ا دين اسلامدن چغوب
 ايكنچى دينكه كرو نيتنى يوقدر. حالبوكه بونلر
 بارچه سيده شبهه سز موجب كفردر.

هم تكفيرده دخلى بولغان هر بر كفر فعلى ايله
 ده كافر بولمق نيتكه توفى قيلسه كيراك. بو ايسه
 صنمغه (پوطقه) سجده قيلمق ايله منقوضدر. همده
 ديندن چغو نيتنى اوز كنهسى شابقه كيودن بشقه
 كافر بولوچيلغنه كافي بولماسه كيراك.
 حالبوكه و افعه آلاى توكلدر. حاصل كلام مفتى
 اوزينك تقليد ايتديكى مذهبينك روايه راجه سنى
 ترك ايدرك فتواسى باطلدر. بو ايسه فقهانك
 قول ضعيف ايله فتوا ويرمك و حكم ايتمك جهل مركب
 و خرق اجماعدر. ديكان سوزلار نندنه معلومدر.
 آخرى وار.

ترقيه دالتميدر

ياكه ملتى آلدقمقيدر ياكه جهالتמיד
 اوتكان نومردن ما بعد
 بوندن مقدم اولادلر كرى اصول قدومه ايله اوقتماك

بخارا يه يوللاماك معارفدن عارى جاهل قالورلر اصول
 جديده ايله اوقتاك استانبول مصر حرمينه يوللاك و بدل
 ار كرى طلبه لردن بشقه يه ويرمك يه بار كوچمز
 ايله باغردق. فقط بر دكل بيكار قدر اسنى اولور اصول
 جديده نى اصول يزیده چويروب ملتزنى آندن نفرت
 ايتديرديلر استانبول مصرده تحصيل ايدوب كلنلرينكه
 هنرلى ديانتسزلك استقامتسزلك سواد اعظم مخالفة
 ايتمك سبيل غير المؤمنينى كنديلرينه مسلك اتخاذ
 ايتمكله عامه حضورنده بزم يوز مرى سيه سياه ايتمك
 اولدى.

برى معرى كفرياتنى شرح وز عنجه توجيه
 واستحسنان و آنى نشر ايتمكله بر طرفدن ملتك افكارنى
 غلبانه كتورور ديگر جهتن بو آنه قدر كيمسه آكار مطلع
 اولميان معرينك الحادنى ميدانه قويمقله بيك سنه دن
 بيرى فبرنده راحت ياتان معريه لعنت اوقتيديروب
 آنك روحن راحتسز ايديبور.

اكر بو حريفك مقصدى معرينك عزة نفس و علو
 همت كى مكارم اخلاقى مندرج اولان اشعاريله ملنى
 نفعلندرمك ايسه معرينك اعتقادندن نيچون بحت
 و آنك اعتقاد و جمهور و سواد اعظم و اهل سنة و الجماعته
 مخالف اولان اشعارن نيچون ذكر ايدوب و آنى توجيهه
 قالشيبور؟ نيچون اول اشعارلزون ترك ايدوبده
 بشقه لر نغنه نيچون ذكر ايتيبور؟

حالبوكه كندوسى مقدمه سنده بر كيمسه نك مناقبى
 ذكر اولندقه آنك ديانتندن بحت اولمز دييور، كندى
 فعليله بو قولنى نقض ايديبور. **طلبان**
 بوندن آكلاشيلوركه مقصد اصليسى بشقه. ديكر
 برين اسلام فيلسوفلرى نام رساله سنك ۱۳۲۶ سنه ظرفنك
 كچش اولان حسابلرن جناب حقدن غير بر كيمسه
 بيلمه ين علماء امت محمديه دن حقلرنك بيك كلام اولمش

جمال الدین افغانی ایله محمد عبده دن بشقه ذکره شایان
بر کیمسه بوله میور. دیگرى نص قران و اجماع
امته نالفت ایدهرک اوج مسئله نامنه بر پوچتکی اصلاوا
تالیق ایدیور اونه کی بری و صفینک ضدیه مسمی
اولان امین قاسم بک عران تم المصرینک آوروپا
میسوینرلر نندن آلدن پاره مقابلنده اهل اسلام بینینه
تفرقه القا و آنلردن محاسن اسلامدن اک مفید و اک
بیوکنی ازاله و رفع و بو وسیله ایله اهل اسلام آراسنه
اک بیوک فنالق و بوزقلق صاچمک امل ابلیسانه سی
ایچون تالیق ایتدکی تحریر المرأة و المرأة الجدیوه
نام منبع فساد و افساد اولان اوراق مضره سنی ترجمه
ایدیور و بشقه لری هم تیاتر و سائر یالان رومان
و خرافات و سفسطه بی مشتمل اولان رساله لر یازیور
لر و بو رسائلاری دیگر بری طبع و نشر ایدیور
دیگر بریده مکتب و مدرسه لرمزده اولاد مسلمینه
اعتقادات و معاملات اوقتلاجق یره بونلری اوقتیور
لر، صیانیلرمزى اعتقاد و معامله و آداب اسلام بیلمکدن
محروم بر اقیورلر اهل دیانتدن بر کیده بونلرک بو
اشلرینه اعتراض ایدرسه و مکتب بنا ایتمش بایلر مز
دن بری بویله معلملردن برنی طرد ایدرسه بق باقالم
اول زوالینک باشینه نصل قیامت لر فو پار ییورلر و نصل
آنی قرا کرو هلق ایله اتهام ایدیورلر؟ و آنک اوزر
ینه ایکی یوز لیلک و صانلمق ایله افترا و بهتان ایدیور
لر؟ دیمککه بو حریفلر چه مدنیت سواد اعظم و جمهوره
مخالفت و قیافت بوز مق و سلفلری سب ایتمک و دیانت
و استقامت چغرنندن چیقماق ایتمش، بر کیمسه بویله اولمز
سه هر نه قدر معارف صاحبی اولورسه ده اول کیمسه
قرا کرو هندن اولیورمش هم واقعه ده اوله در چونکه
داملا عالمجان حضرتنى حتى ضیاً الدین کمالینی قرا
کرو هندن عد ایتدکلرنی کندی آغزلردن ایشندک اکرده

قرا کرو هلق بو ایسه امام شافعینک (لو کان رفا حب
آل محمد * فلیشهد الثقلان انی رافض دیدکی کبی
بتون دنیا خلقی شاهد اولسونلر که بن قرا کرو هندن
وبنی قرا کرو هلق دفترینک اک برنجی سطرینه یاز
سونلر بن بوکا راضیم و بونکله مفتحرم تک دیانت
و استقامتم اللن کیمه سون.
ما احسن الدین و الدنیا اذا اجتمعوا مسلمه
لا بارک الله فی دنیا بلا دین
اذا ابرقت الدنیا علی المرأ دینه
فما فاته منها فلیس بضائر
بزم دینتمز بونی اقتضا ایدیور. اگر بر کیمسه
اولده شریعت دائر دسندن چیقماق شرطیله اصول جدیدنی
مدح ایدوب صکره خلاف شرعه ایر تکاب ایدهن فرقه
ضالنه ذم ایدرسه اول کیمسه نی نفاق و ایکن یوز لیلک
و صانلمق ایله حکم ایتمز مکر حیوان درجه سنک و آندن
هم آشاغی اولوب لاف آ کلامیان جانلی کوساک و یاخود
اغراض شخصی کوزنی کور ایدوب بهتان و افترا
و کذبدن تحاشی ایتمیهن شقیلرکنه حکم ایدر.
بوراسنک جمهوره مخالفتسز تر فی ممکن دکل چونکه
بزلر کور کورینه تقلید ایتمکله انحطاط و تدنی بلیه سینه
دوچار اولدق و مولای متعال حضر تلری قرآن عظیم
الشانى آندن افراد متعدده کنه استنباط احکام ایدوبده
بونلردن بشقه لری الی یوم القیامة غرامه فون کبی
و اطوب ییور و اوقمق او چونکنه انزال ایتهددی فاعتبروا
یا اولی الالباب و اولی الابصار ایله کافه مسلمین
مخاطبدر چونکه بو خطاب عامدر تخصیصه قرینه یوقدر
بزلر سائرلره تقلید ایدوب کندیمز قرآندن اخذ
ایتمزسک اولوقت جناب حقک بو امرینه امثال ایتیمش
اولورز.
و ثانیاً بزم آنلره تقلید ایتدکمز ذاتلر بالاتفاق

معصوم دكلر و خطا ایتمه لری جائز و افعدر بناء علیه
 بز لره جمهوره مخالفندن لایدیدر دیه بر اغراض ایراد
 ایدلمه سی وارد خاطر اولپور. جوابنده دیپورز که
 بوشبیه شویقین عصرارده آوروپامی یونیرلری طرفندن
 مصر مکتبلی و کنجلی بینینه القا اولندی و آنلردن
 بشقه مملکتلره سرایت ایلدی بو ایسه کلمه حق ارید
 بها الباطلک عینیدر زیرا موجب انحطاط و تدنی اولان
 تقلید، مجتهد و بیوک علمالرمزه اولان تقلید اولمیوب
 بلکه کندومن کبی مقلد لر علمده کمال و رسوخلری
 اولمیانلره تقلیددر جمال الدین افغانی محمد عبده کبی
 و جناب مولی قرآن عظیم الشانی مجرد نظمینی اوقیه رق
 تعبد ایتمک ایچون انزال ایتمه دی بلکه لیدبروا آیاته
 ولیتذکر اوو الالباب منطوقنچه عامه یه تدبر و تفکر
 و تذکر و آنکله عامل اولمق ایچون انزال ایتدی فقط
 اوشبو ۶۶۶۶ آیات قرآنیه ایچنده ۵۰۰ آیت احکام
 شرعیه یه متعلق اولوب بونلردن اوشبو احکام شرعیه نی
 استنباط زیاده علم و احتیاطه موقوف اولدیغندن بو قدر
 لوسن بیلمه که زیاده علم و ورع و اتقا و عقل نورانی
 اصحابی اولان مجتهدین کرامه تحصیص ایتمشلردر. بونلر
 دن قالان ۶۱۶۶ آیتدن بعضیسی متشابه اولوب بونلرک
 معنالرن فهمده مجتهد و راسخونلرک اذهانی هم قاصردر
 بونلردن بشقه سینک فهمنده غیر مجتهد اولوب عربیه
 سی تام اولان کیسه نه مجتهدلره مساهمدر فقط فهم
 ایله فهم بیننده تفاوت وارد. بهمه حال بونلرک معنالرنی
 فهم ایتمه یه سعی ایتمکدن و فهم ایتدیکی مقدار ایله عمل
 ایتمکدن کیسه مهنوع دکلر، خصوصا قصص و امثاللر
 فاعتبروا یا اولی الالباب و یا اولی الانصارک عمومی
 ایشته بونلره کوره در و بوندن بشقه بلاد اسلامده
 کتب تفاسیر او قلوب هر بر احکام آیتلر زده ده هر بر
 مجتهدک نه طریقه استنباط ایتدکلری و آیتک حکمه نه

طریقه دلالتی بیان و فهم اولنماقده در. بوندن بشقه هر
 یرده کتب اصول او قلوب آنلرده اوشبو احکام آیتلرینک
 قنقی حکمه و نه طریقه دلالت ایتدیکی مذکور اولدی
 کبی هدایه و آنک حاشیه سی فتح القدیر و عینی شرحی
 و تحریج الاحادیث للزیلعی و شرح معانی الآثار کبی کتا
 بلرمزده هر بر حکم شرعیکن آیات و احادیثدن اولان
 ادله لری علی وجه التخصیص بیان اولنمشدر.

بو تقدیرده بز لره قرآندن کندمز اخذ احکام ایتمز
 سک قرآنی فونوغرافی حکمده قیلیمق بوله دیمک یا جهالت
 یا سفاهت یا خود زیغ اعتقاد و شقاوتدن بشقه بر شی
 دکلر که اولده بیک سنه دن زیاده بر مدتده کافه امة
 مرحومه آنلره تقلید ایدوب آنلرک قولینه عمل ایده
 کلمش اولان مجتهدین کرامه تقلیددن ابا و استنکافی ایدوب
 دونکی کون کچمش بر ایکی سر سربیه تقلیددن نشأت
 ایتمش بر حالدر که فی الحقیقه محض شقاوت و عین خذ
 لاندرا عاذنا الله سبحانه منده آمین خلاصه بزم تدنی
 و انحطاطمز مجتهد و مفسر و علمالرمز بیان بیوردقلری
 یول ایله کتمد کمز دندر اگر بز لرشو یول ایله کیدوبه
 کیچه کوندز چالشورسقی بر نچی ملت ملت اولمیان ده
 هیچ بر شبهه یوقدر و فقنا الله لهذا.

محب ترقی و استقامت اولان بر ذات

منک بر حدیث

باشی ۳۴ نچی نومیرده
 محترم افندم در چنگزی رجلا ایدمه ز.
 ش.ح.نک ۵۸۳ نچی حدیث شریفنک ترجمه سنه

دلاوسی. (قاضی دن مراد شریعت بوینچه حکم ایتوچی ملالارده مقتیلرده قاضی لرده پارسیک قاضی دیوله دور. بو زمانده قاضی لردن جنتکا تیشلی سی برده یوقدر) دیمش

افندم ملالرنی کم قاضی ایتکان؟ یارار بولسونک مخصوص امرلرده گنه قاضی بوله لر. شول امرلردن باشقه لرغه قول تغارغه ممکن توگل. نکاحغه طلاق امورینه، ورثه لر راضی بولسه لر قسمت ترکاتفه اگر ملالار قاضی بولسه لار جمیع احکام شرعیه لرنی اجرا قیلورغه مرخص بولورلار ایدی حدکمر خص بولماسه لارده تعزیرگا مرخص بولورلار ایدی. افندم ملالار قول لرینه بیرلرگان اشلرده هیچ بر سنده قصور قیلمی لار! لکن بولاردان باشقه جموع بولغان اشلارکه ملالار مداخله قیلماغان ایچون عیب ایند آلماز سز حتی ایکی آدم دعوی لاشوب کیلسه لار بر طرفه یمین تیشلی بولسه ملانک یمین ایتدررگا اقتداری بارمی؟ نروده اقتدار اگر ملا یمین ایتدرسه ملا حکم قاشنک مغیوب بوله دور یمینده ایتدررگا قوه بولمغاچ ملالار شریعه برله حکم ایتمی لر دیب نیچک ایته سز. افندم سز نك پارتیه دن ملا بولغانلرده باررلک آلا بیک شب کشی، بیک متشرع کشی لار بولغاچ شریعت برله حکم ایتوب یمین ایتدروب قاراسنلر الی کورایک آنک آرطندن بزده قیله باشلار بز، بویورطنی روسیه دیرلار فافیم.

ش.ح.نک ۵۸۷نچی حدیث شریف نك ترجمه سنه علاوسی. (بز نك خلق آوزنده اول زمانده غیلار یغشی برلغانلر، حاضرگی زمان بوزلدی زمانه آخری بولدی! فلان نگان دیو، ملتنک آغه بارو-ندن زارلانولری بو حدیث شریفکا فارشولقدر.)

دیمش. افندم خلق زمانه بوزلدی دیواری: یعنی زمان اهلی نك اخلاق و طبیعتاری بوزلدی دین شریعتنی اوزگرتیه باشلادیار دیکان سوزلریدور. هم بیک آچق کورنوب توره بیت! حتی خداغه عبادت اوزلری قایا قیماو قیلغان کشی لرنی نی کیفیتکا مسخره قیلالار. بوزق نك بوزق، توزکنک توزک ایدکن هر کم بله لار. حتی بو قدریسون بدیهیاتدن دیرگاده یاری برده نظر استدلال لازم دگل. بال نك طانلی ایدکن هر کم بلگان کبی توزنک آچی ایدکنده بله لار، لکن سز خلق برده بوزله ایدی دیرگا طرشه سزده نی قدر طرشسا نکزده بوزقنی توزک ایته آلمازسن. تیانرلارنی. مدرسه لاردن باستاوا ایات ایتوب چغولری، زکات واجبه لارنی فساد سازقلرینه جیونی، سب اسلاف قیلولرنی، چالمه اورنینه پوراشکا اشلاپه کیولرنی آغه بارو ظن قیلسانکده ظن فاسدده برده معنی یوق! اجول بر نرسه نی نه قدر ایکی دیوب دعوی قیلسه ده ایکی بوله ای همان بر بوله دور. شونک ایچون هر برمز ایتهمز خلق بوزلدی، انصاف ادب لار بتدی الوغ لارغه حرمة بتدی قیامت بلکه یاقن بولورغه کیرک دیمز. چونکه رسول الله صلی الله (عم) قیامت شرارناس اوزارینه قوار بیورمشلر. همک شول وقت یتدیک دیمز. افندم منه مین سنکا ملت نك آغه بارون سویلایم. مسلمانلر اسلامیت لرنک ثابت نقی بولورلر، مکتب مدرسه لار مز تمام تربیه لی روشجه صالوب ایکی شعبه کا منقسم بولوب بر شعبه سی مجرد دین علمی اوقله تورغان بولوب بزیم بو دیارده قی مسلمانلر امام اعظم مذهبنده اولدقلرندن بالالاره متون حنفیه نی اوقتلور برده نگی امام قاشنده بیله بو امام قاشنده بیله دیو اختلافات بیان قیلنماس. بویله اختلافلر

مدرسەلار دەگنە بېيان قىلىنور. ھەمدە اعتقادلارنى اھل السنة و الجماعة اعتقاد نچە تەلیم قىلىنور. امور عبادتکە بىك اعتبار بىرلە بولوب بىلالارنى فرض بولغان عبادتار دە بىك دقت ايله قارالور. ايکنچى شعبەدە ھنر صناعت اوگرەدلوب قاي ھنرگا قابىلىتى بولسە شول ھنرنى اوگرەتولور ھەمدە ھەر ايکى شعبەدە سنەوى، شەرى امجانلر بولور. منە بويە تەرتىبە بولسە ھەر مسلمان بىر مرکزە چىلوب، اختلاف، نزاع، قاغشو، سوگشو بىرە بولمى كون بكون ترقى دە بولنور. بىلەن لىکن بىر نەچە مەسىلە بىلە ش. ح. نك ۵۹۲ نچى حديث شريف نك ترجمە سنە علاوسى: (بو حديث الوغ حکمتلى حديث دور بو حديثنى آنکلامانگەن كەمسەلار بىکرەكە بىز نك ملالارمز آنکلامىلر، بو حديثگا قاراب الله تعالى نى كشى نيچك اويلادى شولاي بولورچى دىب اويليلر، اما آلاى توگل دور. بلكە بو حديث نك معناسى شولدر: بىراو الله تعالى نى ھەر نرسەنى بىرورچى ديوب اويلاسه، بىرە ايرنمى ھەر بىر اشكا كرشب كسب ايتار دە مال تابار، الخ ديمش. افندم حديث شريف نك بىرە حکمتسىزى بولماس ھەر بىرسى حکمتلى لکن سىز آنى کندلر نکرە موافق کيلماسە البتە حکمتسىز دىب چك سوز. حمد اولسون ھەر بىر ملا لار حديث شريفلر نك بار سىنە حکمتلى دىب بلوب ممکن قدر شونك ايله عمل قىلورغە طرشەلار. سىز نك كىبى قرآن حديثى ھەر بىرسون امور دنياغە نارتيب بار فصدنکر دنيا بايلقى بولدقندان کانە سىزنى مولى سبجانە و تعالى دنيا دە باىلق تابار ايچون گنە ياراتقان كىبى ظن قىلوب الله تعالى نك (وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون) آية کریمە سنده گى الا ليعبدوننى دنيا دە كسب ايتوب باير ايچون دىب

معنا بىرە تىورغانسىزدر البتە اوزنکر مفسر دە ، مجتهد دە بولغاچ تىلاسانکر نيچك ايتارسىز عواملار دە بىر سوز بار: چولمك چى بورننى تىلاسه قاي ياغنگ چغارا ديلر. شونك كىبى سز دە شريعتگا تىلاسه نکر قاي اورنيدان بورون چغارسانکر دە بولور. افندم الله تعالى نك نبينا صلى الله (عه م) گا خطاباً دنياى آخرتگا آلدە توتماسون ھم بىندەلر دە آنکا اياروب آلدە توتما باشلار لار دىب (وللاخرة خير لك من الاولى) بىورمش ايكان سىز نك پارتىبە رسول الله نك كاتىبى مروان نك تغيير قرآن كريم قىلوب (فابوان يضيغوهما) دە فاتور ان يضيغوهما ييازوى كىبى والاولى خير لك من الآخرة او قرغە طرشاسىز. ملا لار بو حديث شريفنى امور آخرتگا حمل قىلوب يعنى: الله تعالى نك قوللارى الله تعالى نى عفور رحيم دىب بلوب الله نك رحمتندن اميدلرنى كىسمائى نى قدر گناھلرى كوب بولسە دە توبە وتضرغ قىلوب يالانسەلار الله تعالى گناھلرن عفو قىلور دىب ظن قىلار خداغە حسن ظن شوشى بولور. اكر بىر آدم، بتم گناھم بىك كىوب ايندى دىب خدا تعالى منى عفو قىلماس دىب سوء ظن قىلوب توبە وتضرغ قىلماسە خدا تعالى بو كشىنى عفو قىلماس دىكان سوز بولە دور بوشى خداغە سو ظن بولە دور. آخرى بار ف. سيمانى.

(مەنبە)

تفسیرده ترك ادب عنوانلى

مقاله يه جواب

محترم محرر افندى اوشبو مقاله نى «دين و معيشت» مجله سنك درج ايتما كىنكر نى رجاء ايدرم.

« دین و معیشت » ژورنالینگ ۳۱ نچی نومر ولی نسخه سنده عبدالناصر افندی تفسیر نعمانی نك (وادعوا شهدا کم من دون الله) تفسیرنده اوزکز گه یاردم ایچون ملالرگزنی چاقرگز دیه تفسیر ایتماکن خطاغه حمل ایتمکان کبی تعجب ایده دور. وحالنگه معتبر تفسیر نردن ابن جریر الطبری ده ابن عباسدن شهدا کمنی [اعدوانکم] برله تفسیر روایت ایلامشدر.

اعوان یاردمچی یاردمچی بیلوچیلر (علماء) اولمای ممکن اولمایدن اوشاندق مجاهددن ناس یشیدون برله تفسیر روایت ایتمکان ناسدن مراد البته مطلق انسان اولمای بلورک و آنکلارلق انسان یعنی علما مراد اولماق کک، قاضی بیضاویده (الشهداء جمع شهید یعنی الحاضر او القائم بالشهادة اولناصر اولامام) بولارده علما برله تفسیرنی مؤید بولورغه ممکنر اوشاندق شهدانی علما برله تفسیر ایتمک آیتنگ سیاقنه نار اغانداده آرتغراق کبی کورنه، چونکه آلارنگ هیچ وقتده بزنگ پوطلرمز مونک مثلن کیلترر دیمکی منقول دگل اما فلان فصیح و فلان شاعر مونک مثلن ایتور و اوقور دیمکلری ثابت دور، آلارنی تعجیز مقامنگ اوزلری دعوا قیلن تورغان فصالحلرنی چاقرنکز دیمک آلارنگ هیچ دعوا قیلماققی معبودلرگزنی چاقرگز دیبوگه قاراغانده مناسب و مقتضای حالگه مطا بق راق کبی کورنددر، علما برله تفسیرنی خطاغه حمل ممکن اولمازسه شیوه مزده علمانی ملالر دیمک شایعدر، شونکا بناء ملالرگز برله تفسیر ایتمکان بولسه کک. ینه عبدالناصر افندی دملا عالمجان حضر نلر ورضا قاضی لر نیچون بولارنی اصلاح ایتمکان دبدر وحالنگه مسر مذکور تفسیرنگ باشند آچق

خطا بولماققی تقدیرده تبدیل ایتمارگه هیچ کنگه حق بیرمگان ینه محمد صلی الله علیه وسلم لفظ شریفنی ذکر ایتمکانده ترک صلوة ایتمک ضرر آدبسنر لکدر ندر دیبور، درست شولای افندم لکن بنده کندی رسولمزنک اسمن ذکر ایتمسه اول وقت صلواتنی ترک ایتمک ضرر آدبسنر لکدر لکن الله تعالی نك كلامون تفسیرده الله نك اوزر تعبیرندن آرتد رمای تعبیر ایتمک اولی اولسه کک وحالنگه الله (وما محمد الا رسول) آیتنده وما محمد صلی الله علیه وسلم دیه تعبیر ایتمکان بنابرین نعمان افندی الله نك سوزلرون تفسیرده محمد لفظ شریفنی صلوة سز ذکر ایتمکان بولسه کک والله اعلم.

فاتح بن ملا عارف زبیری

ردیه

واظهار حقیقت

وقت جریده سینک ۳۲۵ نچی نومیرنده زالتاوست اویزدی اوتش قریه سی نك حبیب الحسنی دن نقلا یازلمش مقالهی اوقمشش ایدک . بومقاله تصحیحی واجب اولان بر افترا اولدقندن ردی ذمه مزه لازم اولارق بونکا بر تصحیح دوزب وقت نك کندینه یوللا ساقده بونداغ مفتریاتنک رد اولنماققیه ثباتنگ قائمق وقت مسلکنگ بر تاتلی آش اولدغندن اوتری ردیه مزی درج ایتمدی شول سببلی بر آرزمان هرورندن صونک اولسهده حالنگ حقیقتی ارباب مطبوعاته نشر اولنپ بر مؤمن و خاص قرداشلر مزی ناحق ملهوف و معیوب

اولئب فالیه دن حمایه ایدشمک صدنک، اول حقیقت نشرنده جان فدا ایدب اغله طات فاحشه و مفتریات باطله لاری ممکن قدر ردقیلمق یولنده مسلك دوتن محترم « دین و معیشت » ادارسینه یوللاب حمایست نامنه درج اولنمه سنی استرحام ایلرم.

حبیب الحسنی ننگ وقتقه یوللامش خبرلرینک حاصلی، بزم قریه باشقرد اهالیسی اوله رق یرلرنی قازنهغه منگویه صاتب برلینه ایگن چاچمک اولسه لرده آخرالامر اچب بستر دیلر، هم امام اولان ذاتلرمز قومنگ بر ایکی تین صدقه سنی قازانب امر معروف نهی مکر ایتمدک لری کبی آش سو تر بیه سنده عمر کیچرمک آرزوسنده مدرسه لر تعمیر وبالار تعلیم ایتمک کبی دین اش لرینه هیچ عمر صرف ایتمیورلر و تعلیم و یرن لره انکار ایدیورلر دیمک کبی مضمون لردن عبارتدر.

اما بزم بلد کمزچه اش ننگ حقیقتی حسنی ننگ خلاف قولنچه دور، قومنگ یر صاتمق و بدلینی اچکویه صرف ایتمدک لری ده موثوق خبرلره کوره یوق دور، اما امام لری توغرسنده دیدکی مض افترا ویالغان دور چونکه امام لریننگ حالینه بز و باشقه هر اطراف مزده اولان علما مطلع دور امام لریننگ بری بر عالم و واعظ و صالح کمسه دور.

وبری حبیب الحسنی ننگ و آنکا باشقه بیک چوق طلبه ننگ مندرسی اولان فاضل استاذنا دملا حکیم

حضرت دور بوذات کنندی طرویسکی ننگ مرحوم آخوند شریف حضرت درسندن تربیه آلمش و بر عالم ودانا اوله رق جمیع عمرنی درس و عبادت ایله امرار ایتدکی کبی قومینه هم آنچق امر معروف و نهی منکر ایتمک یولنک چوق وقت غزیزلرونی فدا ایله دور، اویزدمز ننگ محکمه شرعیه طرفندن وضع اولنان پاپو چپتلی استاذنا الآخوند دملا احمد صفا بها الدین اوف جنابلری مکتب و مدرسه لرنگ تعلیم و ترتیب لرونی قاراب

یوردکنده مزبور حکیم جان حضرتلرینک مکتب و مدرسه لرنی ایگن اعلا ایگن گوزل تعلیم و ترتیب ده تابب همتینه مدح و ثنا و آفرین لر بیوردی همه حکیم جان حضرتننگ مدرسه سی بونکا قدر ایسکی طرزده کیچیراک اولسه ده بوسنه گوزل و اعلی کیفیتک تشکیل ایدب اصول تعلیماتی شرعی هم سنه بسنه ترقیده دور.

الله جل شانہ بویکی ذوات کرامنگ یاشامکی ایله ملتی تنویر ایدب بوندای ذواته حسدا و افتراء دل درازلق ایدن سفهایه مستحق جزاسنی اوزی و یرسون دهرک مشارالیه حبیب الحسنی یسه نصحا و خطابا بر ایکی شعر اوقدم

نچه یل درس آلسن فاضل استاذ حکیم جانندن
نعو صرف و اخلاق لر اوزنگ او کر انمشنگ آندن
اوزنگ ا کری یوله کیدب یوررسن آنی عیب ایدب
ییمش خر فنکه بول ایدب چاچب غیبت چقب سانندن
نیچون برسانه کلمز سن نچوک وجدانه کلمز سن
نصل فور قمز سن الله دن حیای ایتمز سن انسانندن
صدیق الامینی

تترکیده قانون اساسی

محاکم صود باشی اوتکان نومراده

۱۰۲ نچی ماده موازنه قانونینک حکمی برسنه به مخصوصدر شول سنه ننگ طیشنده حکمی جاری اولماز، لکن عادتدن طیش بعض حاللر سببلی مجلس مبعوثان موازنه نی قرارلشدر ماینجه طارالغان وقتده حکمی بر سنه نی تجاوز ایتمک اوزره بر قرارنامه ایله وکلای دولت با اراده سنیه اوتکان

حسن الاسوة في حق الخطبة

يل نك موازنه سينك يور تيلاويني مجلس مبعوثانك كيله چق جيولوشينه قدر اوزاته آلور لر .

۱۰۳ نچي ماده محاسبه قطعيه قانوني متعلق اولد يغي سنه نك واردانندن استحصال اولنان مبالغ ايله ينه شول سنه نك مصارفاته وقوع بولغان صرفيات نك مقدار حقيقيستي ميبين اوله رق بونك شكل وتقسيماتي دخي موازنه عموميه قانوننه تماميله مطابق اوله چقدر .

۱۰۴ نچي ماده محاسبه قطعيه قانونك لايحه سي متعلق اولديغي سنه آخرندن اعتبارا نهايت درت سنه صكره مجلس عموميگه بيريلور .

۱۰۵ نچي ماده اموال دولتك قبض و صرفه مد مور اولنلر نك محاسبه لريني رؤيت ودوائر دن تنظيم اولنان سال محاسبه لريني تدقيق ايدرك خلاصه تدقيقات ونتيجه مطالعاتني هر سنه بر تقرير مخصوص ايله هيئت مبعوثانه عرض ايلمك اوزره بر ديوان محاسبات تشكيل اولنه چقدر . بو ديوان هر اوچ آيه بر كره احوال ماليه ني رياست وكلا واسطه سيله با تقرير طرف حضرت پادشاهي يه دخي عرض ايدر .

۱۰۶ نچي ماده ديوان محاسباتك اعضاسي اون ايكي كشي دن مركب اوله چق وهر بر ي هيئت مبعوثان دن اكثر يتله عز لنك تيوشلكي تصديق اولنماينجه توروب مأمور يتنده اولكانچي قالمق اوزره با اراده سنه نصب اولنه چقدر .

۱۰۷ نچي ماده ديوان محاسبه اعضاسينك اوصافي ووظايفنك تفصلاتي وصورت استغفا وتبديل وترقي وتقاعدى وافلامنك، كيفيت تشكيلى بر نظام مخصوص ايله تعيين اولنه چقدر .

آخري وار .

اوشبو نام تخته نده « معلومات » مجله سينك مديرى امام محمد صابر الحسنى افندى طرفندن قلمه النوب اشبو كونلرده مياس مطبعه سي صاحبي بشيرى نك اشتراكيله مومى اليه ما افنديلر طرفندن موقع انتشاره قويلمش اثر يעדیل نك بر دانه سي اداره خانه مزه كلوب مطالعه سيله كسب محظوظيت ايلدك . ارباب سبل نك خطبه عربيه مسنونه ني ترك ايله بدعت سيئه اولان « تاتارچه خطبه اوقيمق تيوشلى » ديگان سوزار پنه قارشو سدمتين و سيف قاطع منزله سنك در . مؤلف جناب لريني تبريك ايدرز . اهل انصافه و خصوصيله متدين خطيب افنديلره بر ار دانه آلوب مطالعه ايتمكلر يني توصيه ايدرز .

تورلى خبەر لى

دولت دو ماسى .

اوچنچى مجلس مبعوثانك ايكنچى سيسيپاسى ۱۵ نچى اوكتابر ده طويلانوب برنچى مجلسنى آچديلر . مجلس رئيس خوما كوفنك تحت رياستنك آچلوب دعا بعدنك سر كاتبي طرفندن ۲۰۴ دانه يگى قانون پير ايكت نك اسپيسكه سي اعلام ايدلدى . بو مجلسنك باشنده س . ديهوراتلر آز بولوب مجلسنك آخري نهر اق جينالمشدر . مجلس ساعت يارمغنه دوام ايدوب كله چك مجلسنى ۱۸ نچى اوكتابر كوندز ۱۱ ساعتكه تعيين ايدوب طارالمشدر .

وقتئەك اوزىنە بلورگە تيوش بولغان شيلرنى اوگرانمك
ايچون غورنى اينستيتوتقە اوزىنك سامعين بولوب
قبول ايدلمسى حقنە مذكور اينستيتوت كاميسيە سىنە
عربضە ويردكنى پاپتخت غزتە لرندن « نور » يازادر.

خارجى خبرلەر

بالقان اشلىرىنە دائر

ترکيه و آفستريە.

ترکيه ايله آفستريە، بوسنە هر سك حقنە كيلشور
گە حساب ايدەلەر، چونكە آفستريە بوسنە هر سكدن
اوطز سنە ايچروسنە نه مقدار فائد كورمش ايسە
بوزنك همەسى ايچون تركيه گە آقچە تولامك بولوب
بوسنە و هر سكنى اوزىنك ادار سنە قالد رماقچى
بولادر، تركيه نك حاصرلقتە داخى ادار سنى اصلاحقە
داير اشلىرى كوب اولدىغندن احتمال آفستريە ايله
كيلشور ديه فرض ايدلەر.

بلغاريە خوفدە

بلغاريە حكومتى آفستريە غە طايانوب استقلاليت
اعلان ايتديك ايمدى بئك خوفك طور ادر، چونكە
ترکيه حكومتى اول آفستريە ايله بوسنە هر سك
مسئله سىنى اوزار گە، واننك ايله كيلشور گە اجتهاد
ايتەدر، آندان صونك بلغاريە ايله اش قىلا جقدر،
ترکيه نك بويە معاملەسى بلغاريە نى بالكل انديشديه
وقور قوغە توشر مكلەدر

بلغاريە نك انديشە سىنە سبب : بر طرفدن بلغاريە
ترکيه گە قارشى صوغش باشلاغان تقدیردە آفستريە
اوزىنك بو صوغش قاتناشمايه جغنى بلغاريە غە اعلام
قىلە شدر.

راسخود اسميتاسى .

دوماغە يوللر نظارتى طرفدن عادتدن طش
راسخود اسميتاسى كرتلمشدر . كلكه چك ۹ نچى
سنەدە ۳ بيك ۸۰۰ چاقرم اوزنلغندە تورلى يىردە
يگى تيمر يوللر ياصالاجقدر . بو حسابقە سيبيريە
خطى داخل دگلدر .

مذکور اسميتا بويىچە صورالاجق آقچە ۶۰
ميليون ۵۱۲ بيك ۵۰۴ روبلە ايمش .

آرتيس ايله كشيىشنى توقيف .

قزئە اولك مدرسە مرجانيه طلباسندن معلم شيخ
الدين نامندە بر سيدك التماسيله اشبو سنە ايبول
باشلرنك « كافكاز ميركورى » پاراخودنك بر كشيىش
ايله بر آرتيست آريستاوايت ايدلكانلر ايمش .
سببى بونلر يورگان يرلرنندە (راي محمد)
ديكان اويوننى اويناب دين اسلامى وحضرت محمد
ع . م نى تحير فيلدقلىرىدر .

« ايدل » نومر ۹۴

۳ ميليون آلتون

كناز بارياتينسكى پاراخودى ايله ايراندن باكرغە
كيلمكە اولان بر اكليزنك يانندە ۳ ميليون آلتونى
چقمشدر .

يوز بيك پود بالق

كيرچدە واقز الغە واغونغە تيار ايچون يوز بك
پود واق بالق كيتراهمشدر . بو بالقلر شول تيره دگى
صولردن اولانمشدر .

اجتهاد ايتە

دوما چيلنى مشهور پوريشكيويچ دومادە مذاكرە

دیگر طرفدن ترکیه بلغاریهغه قارشسی رسمی صورتک صوغش اعلان ایتدیهده بلغاریه تک کوزینه ترکیه تمام حاضرلنوب یاتقان کبی کوریندر، بناء علیه بلغاریه حاضرده بیلندن قسوب توتلغان یلان کبی چابالاندر، نه قیلورغهده بیلایدر، صوغشقه حاضرلنمازسه مغلوب بولاجغی، حاضرلنسه صوغش باشلانماز بورنوق بک کوب خرجات چقاغی هم ترکیه نه قارشسی تورورلق مقدار عسکر یئک یوقلغی خاطرینه کیله باشلامشدر. زیرا بلغاریه تک اوچ میلیوندن زیاده تک اهالیسی اولدیغی حالک میلیون یارم خاتون قز، یارطی میلیونغه قریپ قارت قوری وضعیفلر هم یارطی مایونغه قریپ حد بلوغغه ابرشمان بالا چاغادر. بتون مملکتک اولان حکومت خدمتکارلری جیناب صوغشقه چقارسه برنچه یوز بیک کشیسی اولاجقدر.

بلغاریهده حاضرک بتون خاتون قز، بالاچاغغه و دوراندیش بیوکلری فان یاشلریتی آقتاروب آغلا مقدردر.

قصهسی، بلغاریه حاضرلکک اوز اوزندن عذابلنه، ترکیه تک توروب بلغاریهنی چیرقادی. بلغاریه حاضرلکک یوز یکره بیک عسکرینی صوغش خوفندن طیار قیلوب توتادر، بوایسه بلغاریه کبی کچکنه بر مملکنه شاقتیغنه راسخودلیدر.

ترکیه خبرلری.

ابو الهدی قاچا آلمغان

استانبولک طوتقونک یانمق اولان شیخ ابو الهدی یاوروپاغه قاچمق نیتیه آفستریه «لوئید» پاراخود استانسسیک آغینتنه یاوچی کوندروب (بارون کل) پاراخودی ایل برندیزی لیمانینه چقارولری ایچون اون بیک فراتق ویراکنی آکلانش ایسده آغینت جنابلری ابو الهدی حقنه بر آز معلومات

جیناب صوگره یاوچی چاقروب ابو الهدی تکلیفنی قبول ایتدیه چکنی بیان ایتدشدر.

زاكاز

«صباح» غزتهسینک یازدغینه کوره ترکیه حکومتی یاوروپا فابریکلرینه یوز یکلر می عدد طوب بصرغه زاکزایت ایتدشدر.

ترکیه تک عسکر جیناوی

هاواس تیغراف شرکتینک خبرینه کوره ترکیه حکومتی آناتولی عسکرینی جینارغه امر ایتدشدر، لکن جریان ایدن خبرلره بنا ترکیه صوغش ایچون عسکر جیمایوب یمنندن قایتقان عسکرلر تک اورنلارینی طولتورر ایچونگنه ایش. آت سیت آ...

مصر و ترکیه...

مصر تک ترکیه که محبتی کوندن کون آرتا بارا ایدی، حتی مصر لیلر ترکیه که کامل محبتلرندن ناشی آفستریه ماللرینه بایکوت اعلان ایتکانلر ایدی، لکن ترک یاشلری ترکیه تک حریتنی حمایه ایچون مصر ملت چیلرینک دشمانلری اولان انگلیزلر ایله دوستلاشولری مصر ملت چیلرینه بک فدا تاثیر ایتمش شول سببلی مصرده یاش ترکلرگه قارشسی بر فرقه تشکیل ایدیلوب بونلر تک یعنی بوفر قه تک فکسرینی «الدستور» غزتهسی تارانادر. بوفر قه تک باشلغی مذکور غزته تک محرری فرید وجدی افندیبر.

ترکیه و آفستریه

بوسنه و هر ساک حقنده ترکیه ایله آفستریه آراسنک صلح قه کیلوی بک یقین دیه خبرلر جریان ایتک ایدی. ایهدی استانبولدن پتر بوز غغه کیلنگان ایشیالنی خبرگه

بناءً ترکیه حکومتی آفستریه ایله صلحہ کیلودن اتقا۔
 زایت ایتمشدر .
 ویلہام ایله فرانس یوسف
 آفستریه ایپیر اطوری (فرانس یوسف) بوسنہ
 و ہر سکناٹ آفستریه ادارہ سینہ التجاعہ دائر آلمان
 ایپیر اطوری ویلہام گہ ہر مکتوب کو ذر مشدر .
 ویلہام جو ابدن اگر دہ ایپیر اطور قبول ایدرسہ
 سوز ایله یا کہ قورال قوسیلہ یاردم ایچون حاضر
 اولدیغنی بیان ایتمشدر .

صربیه

صربیه حکومتی آلمان قابریکلرینہ ۶۰۰ عدد (پولہ۔
 میت) و فرانسیه قابریکلرینہ ۵۰ بیک قدر عسکری
 شینیل یصاتورعہ زاکاز ویرمشدر .

اورنبورغ خبر لری

غورد اوینی قتل

۱۶ نچی اوکتابر ایشام ساعت ۵ لردہ ۴ نچی چا۔
 ستدن سیہونف فامیلیاسندہ اولان ہر غورد اوینی صا۔
 قمار سکی اور آمدہ آبراموف یورتینہ تگو ماشیناسیلہ
 صہاوار اوغر لامقدہ متہم اولان بو طکوف اوغلینی
 توقیف اینار گہ کو ذر مشدر .
 غور ادوی بو امرنی یرینہ کاترمک ایچون مذکور
 یورتقہ پاروب بو طکوف بالاسینی اور آمدہ دوغری
 کاتروب توقیف ایتہش ، توقیف ایدلمش غور داوینی
 یورتقہ کرورگہ وایکی نامعلوم کسہیہ ۵ روبلہ خہر دن
 قالغان از داچنی بیروب چغارغہ غور داویدن مہلت
 صور امشدر .

غورد اوای بو طکوف ایله برابر آبراموف یورتینہ
 کردکیلہ غورد اوینک کوزینہ مہتم ایکی کسہ
 کور نمشدر . غورد اوای بو ایکی کسہ نیدہ برابر
 چاستقہ آلوب کیتہ چکنی اگلاتمشدر ، بونار شو
 طریقہ اوچ مہتم ایله برابر چاستقہ کیتمشدر .
 نیقالایسکی پلوشچاتقہ یتکاج اوچنک برسی آرتقراق
 قالبوب غورد اوینک آرقاسینہ اوچ دفعہ ریوالویر دن آطوب
 یرکہ یقمشدر صوگرہ اوچسی اوچ طرفقہ قاچوب گیزلنمشدر .

دخی برسینی قتل

۱۳ نچی اوکتابر عید کوننی ایشام ساعت
 ۹ لردہ اورسکی اورامک نامعلوم کسہلر بخارا
 تبعسی محمد جعفر محمد رجبوفنی اطوب اوتر مشدر .
 ہم اتفاق دوغری کلہش یهوداسحاق خایہاویچنی
 اطوب قولندن اغر جراحتمشدر . بوکا دائر ایکی
 کسہنی شبہہ لنوب توقیف ایتمشدر در .

بخارا امیری

امیر حضرتلرینک شوشی یقین کونلردہ یالطادن
 بخاراغہ اورنبورغ ارقلی قایتوب اوتا ایکان دیسکان
 خبرلر جریان ایدیور .

بایر آمدہ کوچ یتمکان

بایرام مناسبتی ایله مسلمانلر کوچ پشدر مکلچ
 شہر خلقینہ کوچ یتمکان بوندن معلوم اولدیغینہ
 کورہ کوچ پشدر کو برہک مسلمانلر قولدن ایکان
 دیہ محللی روس اغرتقہ لری زار لانشوب یازالرش

يگى دىپوتات

دوماغه تىرىپىنسىكى اورنىنه كوب طاوش ايله ترويسكى نك آقروژنى محكمه چلىنى غروز دىتسىكى سايلانمىشدر. (كادىت)

جنايت و حكم

كچنلرده اورسكى اويازى ۴نچى اوسرگان ولتى بسوز اولق طماق قىرىه سىنك ابوطالب ملا كيلونىنك جىراناموسىنه طوقنوب بو واقعه ميدانغه چقماسون ايچون مشار اليهانك كولماكىنه اوت ياغوب كىتمىشدر.

مذكوره كيلون يانغىن ايله غذا بلىنوب وفات اىتمىشدر، وفاتىدىن مقدم بوجنايتىنك اوزلر ينه كيلوب يورى تورغان ايكي روسلر طرفىدىن اجرا ايدلىكى سويله دىكى سببلى جنايتچىلر حكمگه ويرلوب ۱۴نچى اوكتابرده اورسكى ده اورنبورغسكى آقروژنى محكمه طرفىدىن طوقزار سنه قاترژنى رابوطهغه حكم ايدلمىشدر.

عيبلىلر طرفىدىن وكيل نشچرىتوق ايدى. « معيشت مخبرى »

رد افترا

محترم محرر افندى بزم مقاليزى ژونالنگرغه درج ايتونگزنى اوتنام (وقت) غزىتهسى باشلاب چقغا. ندنبرلى اورسكى خلقىنك قارطلارى وملالىرى حقتك يازلمش مقاله لرنك همسى ده يالغان وافترا دور چونكه بزم قريدهز اورسكى كه ياقن اولدعدندان

مذكور شهر نك حالنى بيك يچشى بلدكهدان بر ايكى سوز يازماقنى مناسب كوردم مذكور وقت غزىته سنداكى مقاله لرنك بارسن يازماقغه ممكن اولمىش عندان بو اورنك بر اوسن كنه يازب كورسته مك بولدم وقت غزىته سنىك ۳۵۵نچى نومرنك بر كمسه يازمىش "شهر مزده مسلمانلر خصوصاً قارتلار بىليارد اوينى لار تون بوينچه قچقر شوب ترازالارنى واتوب بترالار ملالرمز وعظ نصيحت ايتسه بولاي بولماس ايدى" ديب بونلر كويا اوزلار نچه حضرتلرگه كنه بيك زور قباحت اودارماقچى بولالار. بوتوغرىك ايل بولغاتوب يازا طورغان بر نرسه ده يوق حضرتلر وعظ نصيحت بيك ايتالر هر جمعه لرده هر بر الوغ مجلس لرده ده ايتالر هم خلقك بيك تنگلاي لار هم بيك طوطالار. حتى اوزغان سنه بش - آلطى شارلاطان مالاي لار طرفىدىن تاتارچه تياتر آچماقچى بولب باشلابده قاراغان ايدى لار مذكور حضرتلار نك وعظ نصيحت لارى سايه سنك بيك تىزكنه قويدردىلار. دورست آلار نك ايتونجه ده ياش يلكاندن باردور بش اون آدم آنك كى هر قايله ده بار بولسه كيراك هم آنك كى لارنى وعظ نصيحت توكل تاياقلا ب تورسانكده قايله يوقدر. دخى "ترازهلارنى واتوب بتره لار" ديب قويه در مونسى بيكر اك يالغان بوش سوزدر بوكونكچه هيچ كمنك ترزهسى واطلغان بوق هم ايشتكانمزه بوق كوركانمزه بوق مونداي دىن دىانت اهلى اولغان حضرتلار وقارتلارغه اچى بو- شقان بر ايكى شارلاطان مالاي لار نك افتراء فاسدلارنى بايتاقغنه طارالا تورغان عزىته كه يازوى اوچون محرر افندى نكده دىانت اهلى نه بايتاقغنه عداوتى بار لغنى بلدر تادور

۳نچى اوسار كانده محمد صادق يالچبايوف

A. T. S. S. R. C. M. ... MƏRKƏZ QILMI HƏM PUBLIKA KƏTRXANASI ... ЦЕНТРАЛЬНАЯ Научная и Публичная БИБЛИОТЕКА

Ино. №

محررى فيض خان داودوف

ناشرى محمد ولى بن عبدالغنى حسينوف